

fra hans Kaldelse til hans Afskedigelse. Derom er der ikke Tale, alt, hvad der i den Retning fandtes i Lovforslaget, saaledes som det var vedtaget af Folketinget, findes ikke mere. — For det andet var der en Kaldelsesmaade, der var endnu uheldigere end den nuværende, idet det var en Kaldelsesmaade med Ophævelse af enhver Skønsret over de tre indstillede. Den Kaldelsesmaade have vi ikke faaet; vi have faaet en Kaldelsesmaade, som jeg erkender ikke tilfredsstillende mig, men det er dog ikke den uheldige Kaldelsesmaade, som Folketinget den Gang havde vedtaget. — Skolepengesystemet! Ja de, der have Hukommelse saa langt tilbage, ville erindre, at det var et Skolepengesystem, som man nok maa sige vilde undergrave den offentlige Folkeskoles Stilling. Det er der altsaa heller slet ikke Tale om. — Og naar den Stilling, man giver Friskolen, skal være en anden end den, man tilsigtede den Gang fra Landstingets Side, saa kan det kun blive et Spørgsmaal om, hvorvidt Bidraget paa 35,000 Kr. til Friskolerne gives under saadanne Forsigtighedsregler, som i det væsentlige sikre imod, at de kunde anvendes til anden Bestemmelse end til Skoler, der virkelig give et Bidrag, som jeg før sagde, ved Siden af den offentlige Skole til Undervisningen. Jeg mener, der er Konsekvens i alt dette, at vi ikke paa noget Punkt ere komne bort fra de 4 Hovedsætninger, man opstillede i Samlingen 1895—96, og at det derfor er uberettiget og ubeføjet at tale om en Ydmygelse, fordi vi ved at gøre Indrømmelser, der vel nok ere meget store, ere komne til Rette med det andet Ting om et Lovforslag, om hvilket jeg maa sige, at der fra anden Side paa det er gjort Indrømmelser, som, naar man ser paa Sagen fra Skolens Standpunkt, i det mindste for mig staa som lige saa væsentlige. Jeg nævner saaledes de to Punkter, som nu ere bleven indrømmede, og som ogsaa tidligere ere indrømmede, nemlig den Lønning, der tilskrives Overlærerne, og Konsulenten. — Jeg skal slutte hermed og anbefale Indstillingen.

la Cour: Jeg skal til den højtærede Kultusminister sige, at det er ganske sikkert, at der kan være det Tilfælde, at en Kommune vil blive fritagen for at bygge en ny Skole, naar den har en Friskole, men der er jo ogsaa de Tilfælde, hvor den ingenlunde vil blive fritagen for nogen nævneværdig Pligt angaaende de bestaaende Skoleforhold, selv om der er en Friskole. Man kunde tænke, at der var en Kom-

mune, der begyndte at faa sin Skole overfyldt, derfor oprettede en Friskole og saaledes sikrede sig Kaldsretten og derved aldeles unddrog sig fra at bygge en Skole, idet den lejede et Hus. Det var altsaa en Maade, hvorpaa en Kommune kunde undgaa en saa effektiv Kontrol med Skolevæsenet som den, vi ellers mene, der hersker over for Folkeskolen. Og man kan ikke nægte, at denne Paragraf er et Stykke kommunalt Lovgivningsarbejde, idet den indfører en aldeles ny Praksis og siger, at et Sogneraad kan belæge Hartkornet i Sognet eller Sognebeboerne — jeg præciserer det særlig for Hartkornets Vedkommende — med en ikke ubetydelig Skat uden at spørge Amsraadet derom. Jeg kan ikke se andet, end at denne § 33, saaledes som den er affattet, er meget uheldig for Hartkornet.

Høst: Paa Grund af den fremrykkede Tid vil jeg kun sige nogle ganske faa Ord. Jeg vil over for den ærede Ordfører bemærke, at han maa have misforstaaet mine Udtalelser om den højtærede Ministers Stilling til de 10,000 Kr., thi jeg sagde udtrykkelig, at den eneste Forskel, jeg kunde se i hans Bemyndigelse til at anvende disse Penge, var den, at han nu kunde give dem til saadanne Friskoler, som ikke fik Tilskud fra Kommunerne, men ellers kan jeg ikke se nogen Forskel paa den Anvendelse, Ministeren kan give disse Penge. Ministeren har ganske vist Ret til at sige, hvem han ikke vil give noget til af disse 10,000 Kr., men ellers staaar han ikke frit med Hensyn til, hvem der skal have dem, idet det dog skal være Skoler af en bestemt Slags. — Naar dernæst den ærede Ordfører sagde, at det var uberettiget at tale om Købstædernes Prægravation, fordi Købstæderne fik et Tilskud til deres Realskoler, kan jeg ikke være enig med ham deri. Her er jo ikke Tale om Tilskud til Realskoler, men kun om Folkeskolen og de Friskoler, der give en lignende Undervisning som Folkeskolen. Men for øvrigt skal jeg kun sige, at det ikke blot er Realskoler i Købstæderne, der faa Tilskud, men ogsaa Realskoler paa Landet. Dem er der ikke saa faa af foruden de mange Højskoler, der ogsaa faa Statstilskud. — Naar dernæst den ærede Ordfører mente, at jeg havde Glasskaar i Øjnene, naar jeg saa paa Konsulenten, skal jeg ikke komme nærmere ind paa det Spørgsmaal, men kun sige, at selv om den ærede Ordfører er tilfreds med den forandrede Stilling, der nu gives Konsulenten,